

שיחות הר"ן – אות פג

1) שיחות הר"ן – אות פג

בענין היראות והפחדים, שאדם מתגרא ומתפחד עלפי הרב מפמה דברים או מבני אדם שאינם יכולים להזיק לו כלל. והדבר נראה, שרק בסוף, כשהאדם נסתלק ושוכב על הארץ ורגליו אל הדלת (ככה מניסים מת, כשרגליו אל הדלת) אז יהיה לו ישוב הדעת באמת ויסתכל על עצמו ויראה האמת, שכל היראות והפחדים שהיה מתגרא מאיזה בני אדם שעמדו כנגדו, היה הכל שטות והבל. ובחנם היה לו יראות ופחדים מהם, כי מה יעשה לו אדם? וכן לענין התאוות, כי אז יראה היטב אשר בחנם כלה בהבל זמיו ובשטותים ובבלבולים כאלו, ומי הכריח אותו לזה? וכו'. כי רק אז יראה האמת היטב היטב. ובאמת יש בזה דברים בגו. כי יש דבר אצל האדם שמאותו הדבר הוא מתגרא ומתפחד ממיני הפחדים שהוא מתפחד מהם. ואף עלפי שהוא יודע בדעתו בברור חזק שאותו הענין שהוא מתפחד ממנו אינו יכול לעשות לו כלל, אף עלפירכן יש לו פחד גדול מאד ממנו, כי אותו הדבר שיש אצל האדם הוא מתפחד. כמו שאנו רואין, שנמצאים כמה בני אדם שהם פחדנים גדולים שיש להם פחדים של שטות. והם בעצמן יודעים שזה הדבר אינו כלום, ואף עלפירכן הם מתפחדים מאד. וכן אנו רואים שכשםפחדין את האדם מאחוריו, שבאין עליו מאחוריו פתאם בבהלה בקול פחד, אזי הוא תכף מתפחד מאד קדם שמתחיל הדבר לזכור לדעתו כלל. שעדין אינו יודע כלל שום דבר כי באו עליו פתאם מאחוריו. ואף עלפירכן הוא מתפחד תכף ומיד קדם שהתחיל הדעת לידע מענין הפחד. ומאחר שעדין לא התחיל דבר הפחד לזכור לדעת כלל, אס"ך איך שיש להתפחד? אך באמת עקר הפחד של האדם הוא, שיש דבר אצל האדם, שמאותו הדבר הוא מתפחד. וכן בענין התאוות הוא גם כן כד ממש. שאף עלפי שהאדם יודע שהתאוה הזאת הוא שטות והבל, אף עלפירכן יש דבר אצל האדם שהוא מתאוה התאוה. אף עלפי שהאדם יודע שהוא הבל גמור. ועל כן בודאי אם האדם יישב עצמו היטב היטב, בקל יוכל לסלק ממנו כל היראות והפחדים וכן כל התאוות מאחר שיודע שבאמת אינם כלום, רק שיש דבר אצלו שהוא מתגרא ומתאוה. על כן בקל יוכל לשבר ולסלק הכל. כי האדם הוא בעל בחירה, ובקל יוכל להרגיל דעתו לסלק ממנו אותו הדבר שממנו באים כל הפחדים שלו וכל התאוות כנ"ל.

2) ליקוטי מוהר"ן – תנינא, תורה מג

על ידי חלשיות הלב נופלים פחדים עליו, כי הגבור אין לו שום פחד, ועקר הגבורה הוא בלב, דהינו מי שלבו חזק אינו מתגרא משום דבר ורץ לתוך קשרי המלחמה, ומתגבר על ידי חזק ואמץ לבו וכן להפך, רפי לבב הם מתפחדים: "איש הגרא ורד הלבב" (דברים כ) פ"ש רש"י: הגרא וכו' כי על ידי רד לבב על ידי זה הוא מתגרא כנ"ל.

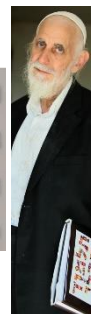
3) ליקוטי מוהר"ן – תנינא, תורה מח

... וצריך להיות עקשן גדול בעבודת השם, לבלי להניח את מקומו, דהינו מעט מקצת עבודתו שהתחיל, אף אם יעבר עליו מה. וזכר דבר זה היטב, כי תצטרף לזה מאד כשתתחיל קצת בעבודת השם, כי צריך עקשנות גדול מאד מאד להיות חזק ואמץ, לאחוז עצמו, לעמוד על עמו, אף אם מפילין אותו, חס ושלום, בכל פעם. כי לפעמים יש שמפילין אחד מעבודת השם, כידוע, אף עלפירכן עליו לעשות את שלו, לעשות מה שיוכל בעבודת השם, ואל יניח עצמו לפל לגמרי, חס ושלום. כי כל אלו הנפילות והירידות והבלבולים וכיוצא בזה צריכים בהכרח לעבר בהם קדם שנקנסין בשערי הקדשה, וגם הצדיקים האמתיים עברו בכל זה. ודע, שיש אחד שכבר הוא אצל הפתח של הקדשה, והוא חוזר לאחוריו מחמת הבלבולים הנ"ל, או שאזי כשהוא סמוך אצל הפתח, אז מתגבר עליו הסטרא אחרא והבעל דבר מאד מאד, רחמנא לצלן, בהתגברות גדול ונורא מאד מאד, רחמנא לצלן, ואין מניחין אותו לזכור לתוף הפתח, ומחמת זה הוא חוזר לאחור, חס ושלום. כי כן דרש הבעל דבר והסטרא אחרא, כשרואה שהאדם סמוך סמוך ממש לשערי הקדשה, וכמעט שייכנס, אזי הוא מתפשט עליו בהתגברות גדול מאד מאד, רחמנא לצלן. על כן צריך אז התחזקות גדול נגדו. ושמענו מצדיק אמתי שאמר, שאלו היה אומר לו אחד, יהיה מי שיהיה, בעת שעסק בעבודת השם בתחלתו: אחי, חזק ואחז עצמך – הייתי רץ ומזדרז מאד בעבודתו יתברך, כי גם עליו עבר כל הנ"ל, ולא היה שומע שום התחזקות משום אדם.

על כן מי שרצה לזכור בעבודת השם, יזכר זאת היטב. וחזק עצמך מאד, ונעשה מה שתוכל בעבודת השם, וברבות הזמנים והשנים תזכור לזכור אתו יתברך לתוף שערי הקדשה, כי השם יתברך קלא רחמים ורובה בעבודתך מאד.

ודע, שכל התנועות וההתקוות, שאתה נתק ונעתק בכל פעם איזה מעט מן גשמייות לעבודתו יתברך, כלם מתקבצים ומתחברים ומתקשרים ובאים לעזרתך בעת הצרה, דהינו כשיש, חס ושלום, איזה דחק ועת צרה, חס ושלום.

ודע, שהאדם צריך לעבר על גשר צר מאד מאד, והכלל והעקר – שלא יתפחד כלל.

4) האדם הוא כמו חייט – אות קלט (ר' מנחם פרומן זצ"ל) [1945-2013]

החברה החרדית. יש לי כבוד להתבצרות מפני הנמרים הללו. אבל עצתו של רבי נחמן היא לא לפחד כלל. ר' נחמן גם אמר לא לאכול בצל, אבל הוא לא אמר שזה העיקר. הוא אמר שהעיקר זה לא לפחד כלל.

ר' נחמן אומר שהעיקר לא לפחד כלל. אני פוגש ברלסבר חרדי, ואני תוהה. אני לא אומר שלדרך החרדית אין הצדקה. אולי כדאי לפחד, יש ברחובות נמרים. אז אולי כדאי להתבצר מאחורי החומות שיצרה הפסיכולוגיה של

5) ליקוטי הלכות – הלכות תפילין, סימן ה, אות מא

כי עקר הגשך לעבר עליו בזה העולם הוא אמת, כי איתא בדברי רבנו ז"ל (בסימן נ"א לקוטי תניינא) שהאדם צריך לעבר בזה העולם על גשך צר, והעקר שלא יתפחד כלל ולזפות לזה לעבר על הגשך של זה העולם, הוא על-ידי בחינת גשך של תפילין, שהם בחינת אמת, כמו אומרים העולם שעם אמת יכולין לעבר כל העולם, כי עקר הוא האמת, כי חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת ובו נחתמו שמים וארץ, כמו שכתוב בראשית ברא אלקים סופי תבות אמת, שעל זה עומד כל העולם ומלואו וכל הבלבולים והמניעות שיש להאדם מעבודת ה', שהעקר הוא מניעות המלך. העקר העצה לעבר עליהם הוא אמת...

6) דברים – פרק ז, פסוק טו

והסיר ד' ממהך כל חלי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שנאף.

7) ירושלמי – מסכת שבת, פרק יד, הלכה ג

ר' חונה ותני לה בשם ר' אלעזר בן יעקב "והסיר ה' ממך כל חולי" - זו רעיון [=הדאגה].

8) באר הפרשה – פרשת עקב, שנת תשע"ט

פעם פרצה שריפה עזה בבניין בו התגורר הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, והיתה האש בוערת עד לב השמים... מיד התפנו כל תושבי הבניין מפני סכנת נפשות שהיתה שם והמתינו 'בסבלנות'... עד ש'מכבי האש' יסיימו מלאכתם. מקורביו של הגר"א חששו מאוד לגורל כתיבי היד של ר' אברהם אשר כידוע היה מחדש חידו"ת ומעלה אותם על הכתב לרבבות ואלפים שמא נשרפו באש או שמא ניזוקו במים אדירים אשר נשפכו שם בשביל לכבות את האש, מי במים ומי באש... אולם ר' אברהם עצמו עמד על יד הבית במנוחת הנפש, עד ששאלו אחד האם אינו דואג על עמלו הרב שירד לטמיון, נענה לו ר' אברהם בגבורתו ובחכמתו, בדאגה... בדאגה... אין אצל יהודי מקום לדאגה כלל, רק פעם אחת בשבוע צריך לזכור מהדאגה, והוא בעת שנוטל צפורני יד ימינו שצריך לגוזם לפי סדר בדאג"ה (כמובא ברמ"א סמן ר"ס סעיף א', שצריך לגזור בראשונה את צפורן השניה העומדת מימין לאגודל ונקראת 'אצבע', לאחר מכן את הצפורן הרביעית היא המכונה 'קמיצה', ושוב גוזז את האצבע הראשונה - אגודל, ומשם עובר לאצבע השלישית היא 'אמה', ולבסוף נוטל את החמישית אשר שמה הוא 'קמיצה')...

9) בראשית – פרק יב, פסוק יא

ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה ויאמר אל שרי אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את.

10) רש"י (שם) [ע"פ ר' מאיר סולובייצ'יק זצ"ל]

הנה נא ידעתי. מדרש אגדה עד עכשו לא הכיר בה מתוך צניעות שבשגניהם, ועכשו הכיר בה על ידי מעשה. דבר אחר, מנהג העולם שעל ידי טרח הדרך אדם מתבזה, וזאת עמדה בפניה. ופשוטו של מקרא הנה נא הגיע השעה שיש לדאג על יפניו, ידעתי זה ימים רבים כי יפת מראה את, ועכשו אנו באים בין אנשים שחרים ומכערים, אחיהם של פושעים, ולא הרגלו באשה יפה; ודומה לו הנה נא אדני סורו נא (ברי"ט):

11) שיר נעים – בתחילת ספר ליקוטי מוהר"ן

...חזק ונתחזק ואל תהיה כפיל הגדול וכגמל אפילו כשמשכהו בחטמו העכבר לא יבעט בו, וכל זה מחמת שטות שאין יודע מכחו! אבל נפשי הפסחת וחזקה מה תעשה ליום פקדה, ומה תשיב לשולחך...

12) תורת אבות [לכוניץ'-קוברין-סלונים] – עמ' קפח (וע"ע עמ' קעו)

מאה"כ "להודיע לבני האדם גבורתיו" (תהלים קמה, יב). ר"ל שעל האדם לדעת גבורות עצמו, שבידו לנצח את יצרו הרע אעפ"י שהוא מלאך, כי אין נותנים לו מן השמים יצר הרע שהוא למעלה מכוחותיו.